

Fart, rytme og kicks

Vi kommer som noen gangstere i denne Cadillacen. Ja! Og jenter! Vi kan plukke opp noen jenter... Vet du hvor fort vi kjører nå? Rundt 180, skulle jeg tro. Vi tar hele Iowa i morgen på dagtid og så hele Illinois på null komma null.

Lars Nilsen er programleder i Studio Sokrates og skriver om sine kommende programmer og filosofiske undringer på Salongen.

Cadillac

Jack Kerouac var blant de første forfatterne som tok i bruk bilen som symbol, som ikon og virkemiddel i skjønnlitteratur. Etter hvert har mange fulgt etter. Kerouac og kompisen Neal Cassady fikk drømmejobben, gjengitt i *On the road*: «Kjør Cadillacen til Chicago for meg gutter.»

Det blir starten på et kapittel om fart, rytme og kicks, med død og fordervelse som bakteppe:

Den praktfulle bilen fikk vinden til å stønne, den raste av sted så slettene rullet seg opp som papir, den slengte fra seg den hete asfalten med verdighet – det var en keiserlig kjerre. [...]

Hva tenker du på, Pops?

– Hah! Det samme som alltid: Jenter, jenter, jenter. (*På kjøret* s. 239)

Tom Sawyer og Huck Finn

De to hovedfigurene i *On the road* føyer seg inn i en litterær tradisjon, skriver Dagbladets Fredrik Wandrup i etterordet til *På kjøret*.

Disse to figurene, den forsiktige, men nysgjerrige Tom Sawyer-typen og den fändenivoldske, utemmede Huck Finn, bekrefter hverandre, er med på å gi hverandre en følelse av identitet. (For den saks skyld finner du det i forholdet mellom Edevard og August i Hamsuns landstrykertrilogi.) (Wandrup i etterordet til *På kjøret*, 1992)

Dean kom fram til broen i 180 kilometer og nølte ikke et sekund. Han passerte de langsomme bilene, og i det han svingte til siden traff han nesten rekkverket på venstre side av broen, fortsatte rett frem mot skyggen av traileren som kom, uten å sette ned farten, skar brått over til høyre og bommet så vidt på trailerens venstre forhjul. Alt skjedde på to sekunder og etterlot seg ikke annet enn en støvsky i stedet for en fryktelig kjedekollisjon...

For helvete, Dean, jeg hopper over i baksetet. Jeg greier ikke dette lenger. Jeg orker ikke se på.»

«Hi hi hi hi», fniste Dean i det han feide forbi en bil, skrenset i støvet og raste videre. (*På kjøret*, s. 241-3)

Dagmar Bumpers

Hva tenker du på, Pops? – Jenter, jenter, jenter...

Cadillacen de to kjørte hadde støtfangere i dollarglisklassen. På folkemunne het de [Dagmar Bumpers](#) etter en fager tv-vertinne i [Broadway Open House](#) Hun het [Virginia Ruth Egnor](#)

At den heseblesende ferden i Cadillac fra Denver til Chicago foregikk på 17 timer, hvilket betyr en gjennomsnittsfart på 110 kilometer i timen er på sitt livsfarlige vis en rekord.

Og i Chicago fulgte en replikkveksling som er talende for Beat-generasjonen: Gutta har vaska seg på ungdomsherberget, parkert Caddyen og går ut på gata. Dean går inn på en kafeteria, klør seg på magen og suger opp inntrykk. Inn kommer en eldre negresse med noen boller og prøver å bomme smør. Hun fortalte en rar historie om hvorfor hun ikke hadde penger, fikk nei og gikk ut igjen.

Hoi! sa Neal. La oss følge henne bort gata. La oss ta henne med bort til Cadillacen i smuget. La oss ha det litt gøy!»
«Hoi, Sal, vi må sette i gang og ikke gi oss før vi er fremme.

Hvor vil du?

Jeg vet ikke, men vi må sette i gang. (*På kjøret*, s. 245)

Mennesket *skal* kanskje ingen steder?

Interesserte kan høre radioversjonen av denne ukens Studio Sokrates her: [Fart, rytme og kicks](#)